N°. 312. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . *f* **1.00.**
Voor iederen regel meer. . . . . „ **0.15.**
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* **1**, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 27 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage,
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* **70**, Ned. Cour.

Wat heeft het Ministerie uitgevoerd?

III.

Is men [illegible]n de *afgeloopene zitting* al of niet gebleven *beneden hetgeen wij wenschten en de Grondwet gebiedt?* Dat is de vraag.

Of waren de voorstellers der veranderingen in de Grondwet, *de aanvallers van het vorige Ministerie, de ophangers van het programma van dit Ministerie,* onbekend met de algemeene pligten, die op ieder Ministerie en met de bijzondere pligten, die op een Minister van Binnenlandsche Zaken (van Justitie en anderen) berusten?

De heer VAN HALL, 9 Dec. 1850.

De wetten, door *deze* Regering aangeboden, die alleen strekten, om de loopende zaken aan den gang te houden, en die, gewis, door niemand zullen worden aangemerkt als te behooren tot dezulken, welke het bestaan van een, naar ontwikkeling en vooruitgang strevend Ministerie kenschetsen, zijn de volgende:

1o. De wet, waarbij met een jaar verlengd wordt de termijn, voorgeschreven bij art. 293 der Gemeentewet, betrekkelijk den tijd binnen welken de werking der artt. 4—39, 131 en 132 der Gemeentewet voor gemeenten, geene 25 kiezers tellende, geschorst wordt.

2o. De wet, verklarende tot algemeen nut het aanleggen van een kunstweg van Swichum naar Warrega, enz. Dit onderwerp mag, wat den arbeid der Ministers en de bemoeijing der Staten-Generaal betreft, geacht worden slechts te bevatten een vorm: de gemeente- en gewestelijke besturen bereiden den arbeid voor tot dien staat, waarin hij, in den vorm eener wetsvoordragt, kan worden aangeboden.

3o. De wet tot amortisatie en aflossing van Nationale schuld. Bij de wet van 20 December 1852 was tot eene conversie besloten; de inmiddels opgekomen verwikkelingen in Europa hebben de verwezentlijking van het plan onmogelijk gemaakt, en om nu de, voor de conversie weggelegde gelden niet langer onvruchtbaar te doen zijn, strekte het voorstel dezer Regering eenvoudig, om die gelden te besteden tot amortisatie en aflossing van Nationale Schuld.

4o. De wet, waarbij het Koninklijk besluit van 15 September 1853 werd bekrachtigd. Men zal zich dit besluit, strekkende om de regten van invoer op granen en andere levensmiddelen te verminderen, wel herinneren, waardoor, naar *den schijn*, iets gedaan is, om in de duurte der levensmiddelen te gemoet te komen; maar inderdaad de schatkist *van inkomsten beroofd werd,* zonder dat één ingezetenen er de vruchten van plukte. Een maatregel, die het pond brood o. a. *een kwart van eene halve cent* goedkooper had *kunnen* maken, was het eenig bewijs van de belangstelling der Regering in het lot der arbeidende klasse, die verleden jaar zoo veel heeft moeten lijden. De wet, welke dezen maatregel sanctionneerde, zal wel niet als een grooten maatregel (!) aangemerkt worden.

5o. De wet, waarbij de invoer van meststoffen ten dienste van den landbouw in N. Indië, zonder betaling van inkomende regten, vergund wordt: eene zaak, waarvan de noodzakelijkheid reeds was gebleken en waartoe, blijkens de bij de voordragt gevoegde Mem. van Toelichting, de Gouverneur-Generaal het initiatief had genomen.

6o. De wet houdende vereeniging van onderscheidene gemeenten, waarvan al de arbeid, even als sub. No. 2, alleen en uitsluitend komt voor rekening van de gemeente- en gewestelijke besturen, die het betreffen.

7o. De wet tot aflossing van Nationale schuld. Grootsch van titel is de maatregel, maar een sedert eenige jaren tijdelijk terugkeerende, strekkende eenvoudig om de gelden, beschikbaar uit het fonds voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen, (waaronder *f* 1.500.000 als opbrengst van verkochte gronden in de Haarlemmermeer), te besteden tot aflossing.

8o. De wet verklarende tot algemeen nut den aanleg van een spoorweg van de Belgische grenzen tot aan het Hollandsche diep. Deze wet was zóó eenvoudig van aard, dat het eindverslag daarover in eene zitting der Kamer werd uitgebragt en de discussie daarop onmiddellijk volgde, die geen kwartier duurde en eigenlijk liep over onderwerpen, die, *bij gelegenheid der wet,* werden te sprake gebragt. Trouwens, de geheele aansluiting was bereids, bij acte van 9 Julij 1852, onder het vorige Ministerie voorbereid; er was nu niets meer te doen, dan de perceelen, voor de aansluiting noodig, te doen onteigenen.

9o. De wet, houdende goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en het heemraadschap van Mark en Dintel: niets meer dan eene formaliteit.

Van de zeven en twintig wetsontwerpen, die wij van de honderd vier en dertig hebben overgehouden, behooren alzoo op nieuw deze *negen* te worden afgetrokken, zoodat overblijven *achttien.*

Onder deze achttien zijn er evenwel *acht*, die wij mede onder de vorige rubriek hadden kunnen rangschikken, ware het niet, dat zij, onder eene afzonderlijke rubriek gebragt, beter deden uitkomen de massa *verhoogingen* van uitgaven, welke, onder het tegenwoordige Ministerie, werden voorgedragen. Uit het oogpunt van het gewigt der maatregelen, staan zij, met uitzondering van een enkel, betreffende de pensioenen, gelijk met de voordragten, die slechts ter voldoening aan voorgeschreven vormen moeten gedaan worden. Zij zijn:

1o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk VII der Staatsbegrooting voor 1853, strekkende om ten laste van die begrooting nog te brengen de som van *f* 5,582.43, ter voldoening van het tractement van den Minister voor de zaken der R. C. Eeredienst, van 20 April tot 31 December.

2o. De wet tot het verleenen van pensioenen aan mindere geëmploijeerden bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt. Het is niet te berekenen, met hoeveel, door deze wet, het eindcijfer der pensioenen jaarlijks zal worden vergroot; maar zeker is het, dat door deze wet eene nieuwe categorie van pensioenen is in het leven geroepen, ten behoeve van personen, die op daggeld werken en die, hoogstens, op een onderstand aanspraak hadden kunnen maken.

3o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1853, waarbij, voor de herstelling van de schipsluis te Willemsoord, aangevraagd is de som van *f* 63,000.

4o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1853 (herstel van waterkeeringen in Zeeland) *f* 125,000.

5o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1854; de bekende wet, waarbij, onder voorgeven dat de oorlog in het Oosten zulks noodzakelijk maakte, het budget van Oorlog vermeerderd is met de som van *f* 1,045,270.

6o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1854, waarbij, ter tegemoetkoming aan de Maatschappij van Weldadigheid, wordt aangevraagd de som van *f* 70,000.

7o. De wet tot *verhooging* van hetzelfde hoofdstuk, ten gevolge waarvan, voor de stichting van een stoomgemaal ter ontlasting van Rijnlands boezem op den IJssel, wordt aangevraagd de som van *f* 200,000: eene uitgave, welke door vele leden van de Tweede Kamer beschouwd wordt als niet *verpligtend* voor den Staat.

8o. De wet tot *verhooging* van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting van 1853, waardoor het budget van Justitie verhoogd wordt met eene som van *f* 155,200, tot inrigting van eene nieuwe gevangenis en tegemoetkoming in de kosten voor de voeding der gevangenen.

Wanneer wij zelfs al de aangevraagde sommen, onder Nis. 3, 4, 6, 7 en 8 aannemen, als, zonder eenige bedenking, noodzakelijk, zoo uit hoofde van de duurte der tijden als wegens hetgeen daarvoor zal worden tot stand gebragt; wanneer wij van de *f* 1045.270 voor oorlog aftrekken de som van *f* 200,000, als zijnde mede het gevolg van de duurte der levensmiddelen, dan verkrijgen wij, als de voornaamste vrucht van *deze* Regering van „tegenovergestelde rigting" eene vermeerdering van uitgaven ten gezamentlijke bedrage van *f* 867,852.43, als:

Over 1853 de Minster van R. C. Eeredienst	*f*	5,582.43
Over 1854 twee Ministers van Eeredienst	-	16,000.00
Over 1854 Depart. van Oorlog. .	-	846,270.00

Voegt hierbij de volgende verhoogingen, die de Staatsbegrooting van 1854 heeft ondergaan, vergeleken *niet* met hetgeen in 1853 is *uitgegeven*, maar voor dat jaar is *toegestaan*, als:

1o. Departement van Buitenlandsche Zaken	*f*	1,134.00
2o. Departement van Justitie . . .	-	110,189.00
3o. Departement van Binnenlandsche Zaken		170,312.57
4o. Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst		13,005.00
5o. Departement voor de Zaken der R. C. Eeredienst (ten gevolge van de regeling der Bisschoppelijke instelling in Nederl.)	-	15,683.00
6o. Departement van Marine . . .	-	980.97½
7o. Nationale schuld	-	246,711.50
8o. Departement van Finantiën . .	-	96,289.62½
9o. Departement van Koloniën . .	-	500.00
dan verkrijgen wij een bedrag van	*f*	1,492,658.10

Van dit bedrag behoort evenwel te worden afgetrokken de reeds in rekening gebragte tractementen der Ministers van Eeredienst . . . . *f* 16,000.
Voorts hetgeen in 1854 *minder* is aangevraagd dan toegestaan is in 1853, als:
Hoofdstuk II. 5,627
- 21,627.00

zoodat de „tegenovergestelde rigting" meer dan de vorige regering heeft aangevraagd eene som van. . . . . . . *f* 1,471,031.10

Nu is het onmogelijk, thans reeds in rekening te brengen, hetgeen jaarlijks aan den lande zal kosten: 1o. de wet, waarbij de mindere geëmploijeerden bij Marine en Oorlog worden gepensionneerd; 2o. de lange lijst van militaire pensioenen, vooral in den laatsten tijd bekend gemaakt. Bij de aanbieding der aanstaande begrooting zal men, tengevolge van een en ander, ontwaren, dat bovenstaand cijfer nog met een aanzienlijk bedrag zal moeten vermeerderd worden.

De tegenwoordige regering is derhalve vrij duur en belooft, aldus voortgaande, met rassche schreden ons te zullen terugbrengen naar het droevige tijdvak van *te korten* en *leeningen*, waarvan het natuurlijk gevolg weder zijn zal, dat de lasten der Natie, [illegible] van *verligt*, op nieuw *verzwaard* zullen moeten [illegible]. In elk geval zal, blijft deze Regering [illegible] afdoening van schuld niet meer zijn [illegible] den [illegible].

Wat nut heeft echter deze dure [illegible] Staat in handen had, tijd, dat zij het roer van den [illegible] moeten blijken uit aangebragt? Dat zal, [illegible] van de oorspronkelijke de tien wetsontwerpen, die als nu [illegible] overgebleven. Door deze honderd en vier [illegible] ter toetse te brengen, ontwerpen in een volgend artikel ter toetse te brengen, zal onze reeds in den beginne vooropgezette meening, gestaafd worden, dat alles neêrkomt op „*veel geschreeuw en weinig wol.*"

De *Nieuwsbode* deelt heden twee zonderlinge nieuwstijdingen mede.

De armenwet is *"met eene vrij groote meerderheid aangenomen"* en de Minister heeft *"in de meerderheid"* der Kamer warme verdedigers van zijne beginselen gevonden."

Risum teneatis amici!

Hoe zwak moet een Ministerie zich zelf gevoelen, dat het getal van *negen* stemmen, die eene *organieke wet* doen aannemen, doet uitbazuinen als eene "vrij groote meerderheid." Nog eens herhalen wij, dat de kieswet werd aangenomen met 46 tegen 19 stemmen; de wet tot uitvoering van art. 7 der Grondwet met 46 tegen 12; de onteigeningswet met 51 tegen 8; de wet op de enquête met 41 tegen 9; de provinciale wet met 58 tegen 6; en de gemeentewet met 52 tegen 13 stemmen. De "vrij groote meerderheid", die zich voor de wet op het armbestuur heeft verklaard, moet aldus in cijfers worden uitgedrukt: 37 tegen 28 stemmen!

Uit de 300 redevoeringen, die uitgesproken zijn, is gebleken — gelijk de heer DONKER, een der *ministeriële* leden, zeer te regt, heeft geconstateerd — *dat niet één enkel lid de wet onverdeeld heeft goedgekeurd.* De *"meerderheid"* van *de Nieuwsbode* bestaat alzoo, ten hoogste, uit één lid, uit een der somniteiten van *deze* Kamer, uit den heer...... WINTGENS!!

De *Nieuwsbode* noemt eindelijk "de triumf" van "den jeugdigen" Minister van Binnenlandsche Zaken *"groot"*. Ook de Tweede Kamer krijgt een complimentje. "De "Tweede Kamer" — zegt zij — "heeft eene organieke "wet in het leven geroepen, waartoe het vorige Minis-"terie twee vergeefsche pogingen, de vorige Tweede "Kamer twee vruchtelooze zittingen had besteed."

Wanneer het een groote triumf is, als men de zwarigheden, die het consequent doorvoeren van een stelsel in zich bevat, *niet* uit den weg ruimt, *maar er over heen springt*; als men zoo doende een werk tot stand brengt, dat niets voor goed regelt, de grootste misbruiken laat bestaan en op twee gedachten hinkt; en wanneer men, om zelfs *daartoe* te geraken, slechts het talent bezit, om een vorig plan om te werken en de steenen des aanstoots er uit te werpen, zonder er iets anders voor in de plaats te geven ...... o ja, dan noemen wij de triumf groot, *zeer groot.*

En wat de Kamer betreft: hare meerderheid is juist geschikt om tot stand te brengen *waartoe inderdaad geene andere meerderheid in staat was.* Zamengesteld uit zoovele fractiën van "tegenovergestelde rigting", is zij het onderling omtrent geen enkel hoofdbeginsel van staatsbestuur eens; en zij *kan* daarom alleen zoodanige wetten aannemen, waar, zoo als in de wet op het Armbestuur, *gegeven* wordt en *genomen* ten koste van het beginsel zelf, dat voorop is gezet.

Eene beginsellooze regering brengt eene beginsellooze meerderheid mede: beide roepen beginsellooze wetten in het leven.

De *Nieuwsbode* geeft *nog* een berigt, dat niet minder, dan de bovengemelde, zeer juist karakteriseert de wijs, waarop de ministeriëlen van omstandigheden weten gebruik te maken.

Het Policie-blad berigt dan heden, dat het *blijft volharden* bij zijne candidaat voor de Tweede Kamer, den heer DELPRAT.

Nu moet men weten, dat de *Nieuwsbode* geen candidaat gesteld *heeft*; maar daarentegen medewerkt tot de verdeeling der stemmen, zooals dat Blad *altijd* doet; want het zeide: kies GEVERS DEIJNOOT *of* DELPRAT.

Het is zeer gemakkelijk, om, nu de heer DELPRAT zooveel stemmen *meer* heeft verkregen dan de heer RADERS, te zeggen: "DELPRAT is onze candidaat;" maar het is onbeschaamd en belagchelijk tevens, om nu te durven beweren, dat "hij *was* onze kandidaat."

Het is de kraai, die zich siert met de veêren van den paauw.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Woensdag a. st. zal de zitting van de Wetgevende kamers in Frankrijk worden gesloten. Maandag zal de begrooting bij het Wetgevend Ligchaam worden behandeld, en Vrijdag de wet over het openbaar onderwijs. Men houdt het daarvoor, dat er aan het Wetgevend ligchaam vóór zijn uiteengaan een keizerlijke boodschap zal worden gerigt.

PORTUGAL.

Tijdingen uit Lissabon van 12 dezer, behelzen dat er een detachement troepen de hoofdstad had verlaten, om de ongeregeldheden te beteugelen, die ontstaan waren onder de werklieden, die gebezigd worden aan de werken van den ijzeren spoorweg van Sacarem, ten gevolge van eene weigering om hun loon te verhoogen.

TURKIJE.

De laatst ontvangen telegrafische berigten zijn de volgende: *Lloyd* berigt uit Widdin, dat Sami-pacha de officiële tijding heeft ontvangen van den val van Silistria.

PARIJS, 25 Mei. De *Moniteur* meldt, dat de stoomschepen, gebezigd tot vervoer van troepen, Frankrijk en Algerie hebben verlaten, om zich bij de eskaders te voegen, waarbij zij worden ingedeeld, en welke dus aanzienlijke versterkingen ontvangen. Het Oostzee-eskader bestaat uit 31, dat van de Middellandsche Zee, onder den vice-admiraal Hamelin en den schout-bij-nacht Bruat, uit 30 schepen, en de divisie in de Grieksche wateren uit 14 vaartuigen. Zeventien stoomschepen zullen te Toulon blijven, om 12,000 man troepen en de reserve aan boord te nemen. Er worden thans nog 14 nieuwe linieschepen, waarvan 7 met schroefstoomvermogen, uitgerust.

TRIEST 25 Mei. De stoomboot van Konstantinopel, met berigten van 15 dezer, is gisteren alhier binnengekomen. Volgens brieven in de *Triester Zeitung* zijn de Engelsche troepen nog niet aangekomen. Nog 80 millioen nieuwe caimes zijn uitgegeven. In de moskeën is een verbod tot het voeren van politieke gesprekken afgekondigd. Volgens geruchten te Konstantinopel in omloop zouden de russische strijdkrachten in Azië zaâmentrokken worden.

TRIEST 26 Mei. De *Triester Zeitung* deelt uit Athene van den 22 het belangrijke berigt mede, dat, aangezien de regering van koning Otto de kategorisch gestelde eischen, vervat in het ultimatissimum van Frankrijk en Engeland, niet heeft ingewilligd, de beide westersche mogendheden den griekschen troon hebben vakant verklaard, en eene nieuwe regering in Griekenland ingesteld.

ATHENE, 19 Mei. De termijn van beantwoording van het fransch-engelsche ultimatissimum door koning Otto is tot den 22 verlengd.

Op het fransche linieschip *Gomer* is brand ontstaan, die echter spoedig gebluscht werd.

De berigten uit Thessalië luide weder eenigzins gunstig voor de opstandelingen.

Volgens te Londen ontvangen overlandsberigten uit Bombay, dd. 28 April was het kanaal van de Ganges den 8 dier maand geopend. Men wilde weten, dat in de tractaten tusschen Rusland, Perzie, Rochara en Khiwa gesloten, de volgende bepalingen voorkomen. De vrienden en vijanden van den eenen staat zullen beschouwd worden als de vrienden en vijanden van den andere. Rusland zal zich onthouden van alle aanranding op het gebied van Khiwa, alwaar een russisch gezant zijn verblijf zal houden. Eene russische hulpmagt van 10,000 man kavallerie zal te Khiwa, onder aanvoering van russische officieren en op kosten van Rusland gestationneerd zijn.

Alle russische slaven, afkomstig uit Perzie, Rochara, Afghan en Khiwa zullen worden vrijgelaten, Rusland zal gedurende 20 jaren zijn leger in Khiwa staande houden.

Dhost Mohamed vraagt als loon voor zijn bondgenootschap met Rusland eene hulpmagt van 5000 man en de middelen om Peshawur te heroveren.

Aan de Grieksche regering is het ultimatum medegedeeld. Daarbij wordt een termijn van 4 dagen gesteld en bedreigd met bezetting, blokkade en invoering van een fransch bestuur. Zeven schepen der geallieerde vloot bevinden zich in den Piraeus.

De insurgenten hebben Pyramylhia Margariti genomen. De bende van Carolossos bevindt zich op 12 mijlen afstands van Salonica. Een Turksch leger van 4000 man rukt tegen haar op.

Aan de Conferentien der gezanten te Weenen zijn de wederzijdsche tractaten tusschen de Westersche mogendheden eenerzijds en de groote Duitsche mogendheden anderzijds voorgelegd, en daarop is een nieuw protocol tot stand gekomen.

— Volgens berigten uit Memel van den 19den dezer waren aldaar den vorigen dag door twee Engelsche oorlogsvaartuigen acht prijs gemaakte Russische schepen uit Libau opgebragt, omtrent het wegnemen waarvan het volgende wordt medegedeeld: De Engelschen waren met 9 sloepen te Libau geland, en hadden de uitlevering der aldaar liggende schepen gevorderd, met bedreiging van bij weigering de stad te zullen bombarderen, die open aan zee ligt, en geen middelen van verdediging heeft, terwijl de uit 400 man ruiterij bestaande bezetting afgetrokken was, nadat haar te kennen was gegeven, dat het eerste schot van hare zijde het sein voor het beschieten der stad zou wezen. De Engelsche hadden dan ook zonder den minsten tegenstand te ontmoeten, de acht bedoelde schepen weggenomen, die met nog vijf andere [als geene genoegzame waarde bezittende achtergelaten, afgetakeld in de haven lagen.) Zij waren door eene stoomboot naar Memel gesleept, en zouden daar opgetuigd worden, om naar Engeland te worden gebragt.

In de half officiëlen *Preussische Correspondenz* leest men het volgende: De jongste ons geworden berigten uit de Donau-Vorstendommen melden, in overeenstemming met de van Weenen ontvangen telegrafische mededeelingen, dat vorst Paskewitsch naar Bucharest aan den generaal Dannenberg bevel gezonden heeft, om de maatregelen tot het ontruimen van het westelijk deel van Groot Wallachije te staken. Tevens zijn de noodige troepen ter beschikking van dien generaal gesteld, om Groot Wallachije van de Aluta tot de Jalomitza en met name Bucharest tegen elken aanval te verdedigen. Ook wordt gezegd, dat de generaal Liprandi weder over de Aluta terugtrekken zou. De belegering van Silistria is den 13den Mei begonnen. De generaal Luders is die vesting met 32,000 man genaderd tot op den afstand van twee kanonschoten. Zijne voorhoede had eene Turksche legerafdeeling ontmoet, en daarbij was een gevecht voorgevallen, hetwelk aan de Russen een niet gering verlies moet gekost hebben. Het gerucht van de afdanking der vrijkorpsen, die door de Russen uit Christen-onderdanen der Porte gevormd zijn, heeft zich niet bevestigd; alleen hebben zij eene nieuwe organisatie ondergaan, en daarbij zijn een honderdtal manschappen weggezonden, die zich het minst valbaar voor krijgstucht getoond hadden.

In een bijzonderen brief uit Odessa van 12 de
men het volgende: «De Engelsche stoomboot
nabij onze haven gestrand; de equipage is gev
maakt en de kapitein doodelijk gewond. Twee
schepen, Engelsche fregatten, zijn in strijd met
zer vliegende batterijen, en wij schrijven deze me
pagnement van kanonschoten.»

— De ratificatien van het den 12 Maart ll. te
tinopel onderteekende Turksch-Engelsch-Fransch
zijn den 8 dezer uitgewisseld. De *Moniteur* deel
den tekst daarvan mede: «dat verdrag heeft ten
onschendbaarheid en de onafhankelijkheid van he
sche Rijk te waarborgen. De twee mogendheden, F
en Engeland, verbinden zich daarbij, het Turksch
gebied, zoo in Europa als in Azie te verdedigen.
len de magt, die daartoe gevorderd wordt, leve
Engelsch-Fransche legermagt zal zoo vriendschapp
handeld worden als tot hiertoe de zeemagt. De o
komende partijen zullen elkander wederkeerig mede
doen van alle vredes-voorstellen, die regtstreeks of z
door Rusland mogten worden ingediend. De Sultan
zich, geen vrede te sluiten, zonder voorkennis e
keuring der twee andere overeenkomende partijen.
het oogmerk van het verdrag door de sluiting v
vrede zal worden bereikt, zullen Frankrijk en E
onmiddellijk hunne geheele land- en zeemagt doen
trekken en alle vestingen, sterkten of plaatsen, di
het bezit mogten hebben, zullen aan de Verhevene
worden overgegeven, ten langste binnen den tijd
dagen. De Turksche overheden zullen alle onders
verleenen tot het welslagen van de krijgsbeweging
hulptroepen. In de Engelsch-Fransche legers zal de s
krijgstucht worden in acht genomen; de wetten
bruiken van het land en de eigendommen zullen
worden geëerbiedigd. De ontwerpen van den veld
van de krijgsbewegingen zullen worden overwo
vastgesteld door de legerhoofden der drie mogen
Turkije zal voldoen aan elke aanvraag tot voorzie
de behoefte der dienst, die het door de bevelhebbe
het hulpleger zal worden gedaan.

Frankrijk en Engeland hebben bovendien eene
eenkomst gesloten, betrekkelijk de prijzen die zij te
mogten maken. Het beginsel, waarop die overee
steunt, is de verdeeling naar evenredigheid van he
manschappen, dat bij elke zaak tot de overwinning
het prijs verklaren mogt hebben medegewerkt. Di
overeenkomsten zijn in een protocol vervat, dat z
sluit aan het bekende protocol van 9 April jl.

— Tot hiertoe is nog niet bevestigd het berigt
verovering van Gustafswern door de vloot van den
raal Napier, veel min dat der verovering van het
Aland en van Reval; het eerste wordt echter
schrijven uit Hamburg bevestigd. Het Fransche s
van de Oostzee wordt weder met 2 fregatten van
ken versterkt, *la Vengeance* en *la Sémillante.* Zij
zich reeds derwaarts begeven.

— De berigten, die van het Turksche leger in
ontvangen, zijn weinig voldoende. Zij stellen het
heel ontredderd voor. Vooral verkeeren de corps
zich in den omtrek van Kars bevinden in een be
waardigen toestand. Het leger van Batoun is in
staat.

— In de zitting van het Britsche Lagerhuis va
dag jl. zijn de beraadslagingen over de buitengew
grooting van ontvangst, tot bestrijding der oorlogs
voortgezet. Het Huis heeft de voorstellen der
aangenomen, na met 290 tegen 186 stemmen ve
te hebben een voorstel door den heer Baring
strekkende om te verklaren dat het ontijdig was s
billetten uit te geven, zoozls door de Regering w
gesteld, om in de behoefte der schatkist te voor
wenschte de opbrengsten der nieuwe belasting
wachten. Men weet dat, ingevolge de voorstellen
gering, die uitgegeven billetten binnen 6 jaren
worden ingewisseld.

— Er is in Frankrijk sprake van eene nieuw
fing van sommige personen tot maarschalken.
dat de generaals Baraguay d'Hilliers, d'Ornano
Poul tot die waardigheid zouden verheven word
— De *Oesterr. Corr.*, die, gelijk bekend is,
ciële mededeelingen van het Weener kabinet
zegt in haar nommer van 21 Mei, gemagtigd
ten stelligste tegen te spreken, de geruchten d
loop waren over de moeijelijkheden, welke tu
Oostenrijksche en Russische Regeringen zouden
staan.

AZIE.

Uit China wordt gemeld, dat de insurgenten o
aanrukken.

Door de Amerikanen zijn met de Japanezen vrie
betrekkingen aangeknoopt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG 26 MEI.

De VOORZITTER stelt voor, de beraadslagingen
ontwerp van wet, tot uitbreiding van de re
kantonregters in strafzaken, te bepalen na af
over het ontwerp tot bestraffing van misd
heer SLOET stelt voor, de beraadslagingen na

houden. — De VOORZITTER echter, te kennen gevende, dat hem niets van een reces bekend was en dat hij meende dat de Kamer voornemens was, de aanhangig zijnde ontwerpen af te handelen, trekt de heer SLOET zijne motie in, en wordt overeenkomstig het voorstel van den Voorzitter besloten.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het in overweging nemen van het voorstel van den heer GROEN VAN PRINSTERER, ter wijziging van de bestaande verordeningen op de autorisatie voor Bijzondere Scholen.

De heer GROEN VAN PRINSTERER wenscht, na de menigvuldige bedenkingen in het verslag der commissie van rapporteurs voorkomende, te ondersteunen hetgeen reeds eenige leden daartegen in datzelfde verslag hebben in het midden gebragt. Om dit te doen, herinnert hij, welke de *oorzaak*, welke de *aanleiding*, en welke de *strekking* van het voorstel is.

Na dit vooraf gezet te hebben, komt Spr. tot de beantwoording der bedenkingen in het verslag. Deze worden door hem tot vier cathegoriën gebragt. Het voorstel is: 1°. *ontijdig*, 2°. *ongrondwettig*, 3°. *overtollig* en 4°. *schadelijk*. Voor de *ontijdigheid* geeft men geen anderen grond op, dan dat, volgens de verklaring van den Minister, de algemeene wet op het onderwijs binnen weinige dagen aan den Raad v. Staten zal worden aangeboden. Spr. zal die bedenking thans niet bepaald opnemen. Hij zal zich voorloopig refereren tot hetgeen deswege in het verslag door sommige leden is gezegd.

Maar 2o. het voorstel is *ongrondwettig*, waarom? Omdat het is eene partiële wet, waarbij vooruit geloopen wordt op de algemeene regeling, en omdat art. 194 uit zijn verband wordt gerukt, opzigtens zijne verschillende bepalingen. Dit kan Spr. niet toegeven.

De verbetering, zegt men, kan en moet geschieden, volgens den nieuwen regel van art. 194 Gwt. Spr. meent, dat juist op die wijze eene ongrondwettigheid zou plaats hebben. Met het oog op die Gwt. is men juist gehouden aan de verordeningen, welke nu bestaan. — Het voorstel, zegt men, is 3o. *overtollig*. Waarom?, Omdat zegt men, de Koning reeds, volgens de wet, de bevoegdheid heeft, welke het voorstel hem nu wil toekennen. Gij zoudt gelijk hebben, antwoordt hierop spr., indien die meening juist ware, maar reeds zoo dikwijls is het gehoord, dit punt wordt juist betwijfeld, en daaromtrent bestaat verschil tusschen den tegenwoordigen en den vorigen Minister van Binnenl. Zaken, en ook tusschen dezen en zijn voorganger.

Het voorstel is 4o. *schadelijk*, omdat, zegt men, een greep in de wet van 1806 zou worden gedaan; dat de oprigting van eene bepaalde soort van bijzondere scholen, die de wet van 1806 eigenlijk niet kent, zou worden bevorderd. Als de Kamer beslist, dat het voorstel in overweging zal worden genomen, dan zal er gelegenheid genoeg zijn, om over de wet van 1806 te spreken. Hij zal zich er thans niet over uitlaten, maar ook niets terugnemen van hetgeen hij gezegd heeft nopens de strekking, door sommigen aan die wet gegeven. Maar ook zal hij herhalen, dat die wet in sommige opzigten eene heilzame reactie is geweest tegen ongeloof en dwang. Om daarvan de overtuiging te erlangen, vergelijke men slechts de wet van 1803, waarbij in het geheel geen melding werd gemaakt van bijzondere scholen, en alle onderwijs onder het staatsmonopolie, in den uitgestrektsten zin, werd gebragt. Dit heeft de wet van 1806 niet gedaan. Men bevordert, wordt gezegd, scholen, die laatstgemelde wet eigenlijk niet kent! Hoe kan men dit beweren, terwijl de besluiten van 1830 en 1842 enkel genomen zijn, tot bescherming der scholen tegenover onverdraagzaamheid!

De heer VAN GOLTSTEIN houdt vol, dat het in overweging nemen van het voorstel ontijdig te achten is. Daartoe beroept hij zich op deszelfs strekking, die in zijn oog geen ander is, dan om thans reeds vrijheid van onderwijs te verkrijgen, vóór dat de voorwaarden, in de Grondwet daartoe gesteld, zorg voor voldoend lager onderwijs vervuld zij. Men wil de vrijheid van weigering der oprigting voorkomen. Het gevolg daarvan is, dat de weigering niet meer te pas komen zal, maar men onbepaalde vrijheid tot oprigting zou verkrijgen. Dat is de strekking, zoowel van het voorstel als van de rede van den heer Groen, die over de aanranding van de gewetensvrijheid der ingezetenen heeft geklaagd. De vrijheid kan echter niet gegeven worden, zonder vervulling van andere voorwaarden, in de wet of in de Grondwet gesteld.

De heer ROCHUSSEN zegt, dat hij den 6den dezer niet tegenwoordig is geweest, anders had hij zijne meening ontwikkeld, dat in den geest der wet van 1806 wel degelijk een beroep op den koning lag. Dit voorstel is de eenige practische uitweg van wege deze kamer; want de minister kon niet anders dan verwijzen naar de algemeene wet, die in gereedheid gebragt was. Spr. wenscht in allen gevalle, dat het voorstel in overweging worde genomen. Hij kan niet inzien, dat het in strijd is met de Grondwet. De minister heeft den 6den Mei jl. zelf erkend, dat eene partiële regeling niet ongrondwettig was.

De Heer DOMMER had niet gedacht, dat deze discussie een zoo wijden omvang hebben zou, maar nu heeft hij vooral, na de rede van den heer van Goltstein, het woord gevraagd. Op den voorgrond plaatst hij, dat deze zaak ook voor hem eene der meest teedere aangelegenheden is. Wat het punt der ongrondwettigheid aangaat, schijnt het hem toe, dat de bedoeling van den heer Groen alleen deze is, te doen wat de heer Thorbecke gezegd heeft: „af te breken den traditionelen uitleg aan art. 12 der wet van 1806 gegeven.” Als men nu het gedane voorstel in dien zin opvat, dan is er geen quaestie, of het voorstel is geheel grondwettig.

De heer DER VAN BRUGGHEN beantwoordt den heer van Goltstein, ten aanzien van diens bezwaar nopens de ontijdigheid van het voorstel. Dat lid heeft gezegd, dat de strekking van den heer Groen zijn zou te anticiperen op de vrijheid van onderwijs, zonder de vervulling der voorwaarden in al. 1 van art. 194 der Grondwet gesteld. Spr. ontkent het, dat de vrijheid van onderwijs in de Grondwet voorwaardelijk is toegekend. Er staat daarin niet, dat het onderwijs vrij is, behoudens het toezigt, dat er overal voldoend onderwijs worde gegeven. Men leze de beide alinea's van het art. Zij staan op zich zelve. Voorts spreekt hij het tegen, dat men door het voorstel beoogt, die zoogenaamde voorwaardelijke vrijheid te erlangen. Neen, men verlangt alleen de vrijheid die in de wet van 1806 is opgenomen.

De heer DE BRAUW meende aanvankelijk ook dat het voorstel ontijdig was, vooral met het oog op de verklaring des ministers, dat de wet bij den Raad van State aanhangig zou komen; maar hij is tot eene andere gedachte gebragt; intusschen heeft hij een ander bezwaar, namelijk de ongrondwettigheid van het voorstel.

De MIN. VAN BINNENL. ZAKEN zal zich niet mengen in de discussie over een voorstel, waartoe een lid der Kamer 't initiatief heeft genomen. Vroeger heeft hij ontwikkeld, waarom de Regering meende dat er volgens de wet van 1806, geen beroep bij den Koning was, alsmede dat de Regering van oordeel was, dat er geene partiële regeling van dit onderwerp werd vereischt. Hij heeft thans alleen het woord gevraagd om te verklaren dat het der Regering aangenaam zijn zou, indien dit voorstel in overweging werd genomen.

De heer VAN WINTERSHOVEN deelt dezelfde bezwaren als de heeren de Brauw en van Goltstein. De heer VAN DER BRUGGHEN betoogt, dat de uitvoering van art. 194 der grondwet niet mag worden afhankelijk gemaakt van de uitvoering van art. 3 der additionnele artikelen. De heer BOEIJE verklaart, dat hij tegen het in overweging nemen stemmen zal en treedt in eene justificatie van zijne stem, uitgebragt over de bekende motiën van orde, betrekkelijk dezelfde zaak. De heer GROEN verdedigde zijn voorstel nog nader tegen de ingebragte bezwaren. Daarna kwam in stemming de vraag, of het voorstel nader zou in overweging worden genomen. Die vraag werd met 40 tegen 16 stemmen bevestigend beantwoord.

TEGEN de heeren van Bosse, de Brauw, Luyben, Slicher, van Eck, Sloet, v. d. Heijden, Westerhoff, Storm, de Poorter, v. Wintershoven, Reinders, van Goltstein, v. d. Veen, v. Amerongen en Boeije.

Aan de orde is nu de beraadslaging over het wetsontwerp betrekkelijk de wijziging in de wetten op den accijns van het gemaal.

Vooraf wordt door de commissie voor de verzoekschriften verslag gedaan op eenige adressen daartoe betrekkelijk, die ter griffie worden nedergelegd. — De commissie stelt voor dit ook te besluiten ten aanzien van een adres, geteekend door molenaars uit het district Winschoten van de provincie Groningen.

De heer WINTGENS kan zich niet vereenigen met de voorgedragene nederlegging ter griffie van het laatstgemeld adres, dat gedrukt is rondgedeeld. Daarin komen toch de meest ongepaste en beleedigende uitdrukkingen voor de Kamer voor. Op de meest oneerbiedige wijze wordt in dat adres over de wetten des lands gesproken. Dergelijke onwaardige stukken mogen niet op de griffie worden nedergelegd. Hij stelt dus voor, ten aanzien van dat adres, over te gaan tot de orde van den dag.

De heer VAN DER VEEN zegt, dat de commissie meer gelet heeft op den inhoud, dan op den vorm van het stuk. Ofschoon die vorm minder voegzaam moge wezen, ziet zij daarin geene reden om tot de orde van den dag over te gaan.

De heer VAN LENNEP ondersteunt den heer Wintgens. De Grondwet geeft niemand het regt onbeschoft te zijn. Het is geene petitie meer, maar het is een eisch. De petitie is ook ongrondwettig, als sprekende van onregtvaardige wetten.

De heer ROCHUSSEN ondersteunt mede den heer Wintgens Hij heeft de petitie met verontwaardiging gelezen.

De heer DE POORTER merkt op, dat er in de kamer ook wel eens oneerbiedig gesproken wordt. Hij herinnert zich dat de heer van Lijnden de jagtwet eens *een prulwet* heeft genoemd. Hoe wil men dan aan *molenaars* sommige min gepaste uitdrukkingen kwalijk nemen?

De heer VAN WINTERSHOVEN ziet in dit adres geen dwang of eisch. Veeleer wijst hij op bladz. 3, waarin gezegd wordt, dat de adressanten vertrouwende op de billijkheid, de regtschapenheid en de zucht voor de onpartijdige bevordering der algemeene belangen der Kamer.

De heer MACKAY zegt dat het niet is om den inhoud, maar om den toon van het stuk, die grond van bezwaar oplevert. En nu men woorden uit het adres heeft aangehaald, zal hij op zijne beurt de volgende doen kennen.... En voor wat oogmerk houdt gij — houdt de nederlandsche wetgever, zulke schreeuwend onregtvaardige en belemmerende wetten nog altijd in wezen, M. H.? Zij worden toch alleen maar in stand gehouden, opdat de arme man, die zijn stuk brood en zijne aardappels in een weinig zout doopt, u jaarlijks *vier* millioen in de schatkist zal opbrengen, opdat gij, nevens uwe rijke en gegoede medeburgers, uwe renten, cijnsen, tienden, of andere rijke inkomsten en tractementen onbezwaard kunt genieten, hetzij door ze te verteren, hetzij om ze bij de andere schatten op te stapelen.

De heer THORBECKE meent dat de kamer heeft te letten op de redenen van een adres en dat zij zich althans door den vorm niet moet laten afschrikken dit redenen te onderzoeken. Hij gelooft niet, dat de Grondwet zoo moet worden uitgelegd, dat de uitdrukking: de wet is onregtvaardig, in strijd zou zijn met de onschendbaarheid der wetten. Hij wenscht dat de grenzen van betamelijkheid nooit worden overschreden. Hij wil aannemen, dat zij hier niet betracht zijn, maar de vergadering moet zich niet gevoelig, maar grootmoedig betoonen. Zoo het er op aankomt de adressanten eene les van betamelijkheid te geven, dan dunkt het hem dat deze deliberatie daartoe voldoende is.

Bij stemming is het voorstel der commissie tot nederlegging van het bedoelde adres uit Winschoten *verworpen* met 33 tegen 22 stemmen; zoodat de Kamer daaromtrent overgaat tot de orde van den dag. — *Vóór* de heeren Reinders, van Deinse, Jespers, van der Veen, Beens, ten Cate, van Bosse, Luijben, Sloet, van der Heijde, Meeussen, van Foreest, Westerhoff, Storm, de Poorter, Strens, Thorbecke, Hengst, de Man, Dommer, van Wintershoven en de Lom de Berg.

Thans worden de beraadslagingen over het ontwerp tot wijziging der wet op het gemaal geopend.

De Heeren REINDERS en WESTERHOFF bestrijden deze voordragt in het breede. De Heer DE POORTER vraagt, of dit ontwerp de voorbode is van de wijzigingen in het belastingstelsel, door den voormaligen minister van Doorn toegezegd. Gaarne had hij bij deze discussie den Heer van Nispen van Sevenaer in de Vergadering gezien, die toch bij het voorstel der negen leden den accijns op het gemaal zoo zeer heeft bestreden.

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op morgen, Zaturdag ochtend ten 11 ure.

's Gravenhage, 26 Mei.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Lemmer, de heer S. F. van Berg, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ternaard.

De heer Lightenvelt, Nederlandsch gezant bij het hof van Frankrijk, is uit Parijs in de residentie aangekomen. Naar men zegt, zal die heer slechts vier dagen hier verblijven.

Op het diner, dat de Pruissische gezant alhier, gister, als deken van het corps diplomatique, heeft gegeven ter eere van den heer Lomonosoff, gezant van Rusland bij ons hof, heeft men de afwezigheid der gezanten van Engeland en Frankrijk opgemerkt.

Gisteren kruiste een Engelsch oorlogsfregat in het gezigt van Hellevoetsluis. Zou dit vaartuig bestemd zijn, om het getal Fransche en Engelsche kruisers te vermeerderen, dat zich ter reede van Hellevoetsluis bevindt?

De keizerlijke Russische commissie van amortisatie heeft aangekondigd, dat zij voor de 4 pCt. leening van 1844, van Stieglitz en Co., nieuwe talons zal uitgeven voor de tien eerstvolgende jaren, loopende van 1 Augustus 1854 tot 1 Augustus 1864.

---

* H. M. de Koningin is heden morgen ten 9 ure uit de residentie met een talrijk gevolg naar het Loo vertrokken H. M. en Z. M. de Koning zullen vermoedelijk twee maanden aldaar verblijven.

---

* Gisteren middag hebben aan het diner bij H. M. de Koningin, HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik, prins en prinses Frederik en Z. D. H. den Hertog van Saxen Weimar deel genomen.

---

* Gisteren avond is het de policie gelukt in handen te krijgen zekeren Frans Swartsenberg, afkomstig uit Hessen-Kassel, die zich alhier in verscheidene logementen, als ook jegens geachte ingezetenen, waar hij zich voordeed als zendeling, aan opligterij had schuldig gemaakt. Hij had wegens staatkundige woelingen, en bepaaldelijk jegens den minister Hassenpflug de wijk naar hier genomen.

---

* Het diner eergisteren door de heer Rochussen, gegeven, was buitengewoon prachtig. Het werd door Z. D. H. den Hertog van Saxen-Weimar, de ministers, de voorzitter van de 1e Kamer der Staten-Generaal den heer Mr. J. A. Philipse, en vele hooggeplaatste Indische ambtenaren bijgewoond.

---

* Naar men verneemt heeft het prov. kerkbestuur op de bezwaren, die door sommige leden van de Herv. gemeente alhier in het midden waren gebragt, ten aanzien van het gedaan beroep op Ds. Zaalberg, eene afwijzende beschikking genomen.

---

* Het bestuur over de diaconie der Herv. gemeente alh. heeft Maandag jl., der weezen een feest gegeven in den tuin van de heer de Visser in de ...straat. De eigenaar heeft zich bereid voor die gelegenheid kosteloos het gebruik daarvan af te staan aan de directeuren der diaconie.

---

* In deze residentie is aangekomen en in het *Hôtel Paulez* afgestapt de graaf en de gravin Beichils, komende van Keulen, alsmede de gravinnen Borchgra v. Altena, met gevolg.

---

* De direkteur van het nieuwe koffijhuis in de kazernestraat, heeft aan zijn thans voor het publiek geopenden tuin zomervermakelijkheden toegevoegd, die gewis niet nalaten zullen, de menigte derwaarst te lokken. Even als te Parijs en te Weenen is daar een hippodrome tot stand gebragt, waar, van af heden, voorstellingen zullen worden gegeven, (opstijgingen, uitgevoerd door den beroemden kunstenaar van Parijs, den heer de Bach, groote manoeuvres en buitengewone verrigtingen in de Cirque Equestre enz., en eene groote festical van viervoetige gedresseerde dieren enz. Het gezelschap is zamengesteld uit 12 heeren en dames en 16 paarden.) Het is te hopen, dat die onderneming met goeden uitslag zal worden bekroond, omdat, door het verschaffen van nieuwe vermakelijkheden aan de ingezetenen en de vreemdelingen, die de residentie bezoeken, zij tevens zullen strekken, deze laatsten hier te doen verblijven tot groot voordeel van handel en nijverheid, welke vooral door de beweging van reizigers en bezoekers dezer stad bloeijen. Door de ondernemingen te ondersteunen, die ten doel hebben hun verblijf alhier te veraangenamen, zal men er toe geraken, den toevloed van bezoekers te vermeerderen in eene stad, die uit onderscheidene oogpunten zoo merkwaardig is als 's Gravenhage.

* De vier boschmenschen aan welke de onderscheiding is mogen te beurt vallen gedurende de kermis bezocht te worden, door HH. KK. HH. den Prins van Oranje, Prins Hendrik en prins Frederik, en door de aanzienlijksten der residentie zullen nog voor korten tijd kunnen beschouwd en gesproken worden in het lokaal van den heer Smit in de Hooge Nieuwstraat,

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald, dat de herstemming ter benoeming van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het hoofdkiesdistrict 's Gravenhage zal geschieden op Woensdag den 7den Junij aanstaande.

Bij verschillende gelegenheden zijn de ambtenaren aan de telegraaf-kantoren door de belanghebbenden uitgenoodigd, af te wijken van de gewone wijs van bezorging der berigten, hetzij dat men die ter beurze, hetzij op bepaalde uren aan huis, of elders wenschte te hebben overgegeven.

Daar tegen het voldoen aan dergelijk verlangen geen bezwaar bestaat, zijn de eerstaanwezende ambtenaren aan de kantoren uitgenoodigd, de verzoeken tot afwijking van de gewone bezorging, door de belanghebbenden te doen stellen op eene lijst, welke tot dat einde op elk kantoor voorhanden moet zijn.

Sedert Mei jl. worden telegrafische berigten, wanneer de afzender het verlangt, voor den vasten prijs van 1.20 gl., door het Saksische telegraafkantoor te Dresden, met den spoorwegdienst-telegraaf verzonden naar Herrnhut en Littau.

De *N. R. C.* heeft eene telegraphische depeche uit Triest met berigten uit Batavia tot 8 April ontvangen. Zij bevat geenerlei staatkundig nieuws.

De *Utr. Ct.* spreekt het berigt tegen, door de *Pr. Dr. Ct.* in haar jongst nummer als officieel medegedeeld, dat Z. M. ten tijde van het landhuishoudkundig congres, de provincie Drenthe een bezoek zal geven. Eerst op het Loo zal Z. M. daaromtrent een besluit nemen.

Te Utrecht zijn tot leden van den gemeenteraad gekozen de heeren mr. C. W. J. baron van Boetzelaar van Dubbeldam; en mr. J. Gerlings, in de plaats van wijlen den heer mr. W. J. Both Hendrikse, en mr. P. C. Walland.

Men verneemt, dat het prov. Hof van Noord-holland zich den 12 Junij en volgende dagen, zoo noodig, met het bekende proces van Jhr. M. Salvador, en S. Fongers zal bezig houden.

De arr. regtbank te Roermond heeft eene candidatenlijst opgemaakt ter vervulling van de vacature ontstaan door het overlijden van den heer mr. van Mulbracht, procureur bij die regtbank. Op deze lijst zijn geplaatst de heeren ms. C. Guillon, advocaat en regter plaatsvervanger, Ch. Strens, advocaat, de zoon van den vroegeren Minister van Justitie, thans lid van de Tweede Kamer en L. Haffmans advocaat, allen te Roermond. (*J. d. L.*)

Schiedam, 24 Mei. Naar wij vernemen, heeft de heer J. A. Schuurman, beroepen als predikant bij de Evang.-Luthersche gemeente alhier, voor dit beroep bedankt.

Utrecht, 24 Mei. Te dezer stede loopt het gerucht, dat de 1ste luit. adj. J. F. W. de Geer, mede belast zal worden met de zorg voor de militaire opvoeding van Z. K. H. den erfprins van Oranje.

± **Hardenbergh** 25 Mei. Voor eenige dagen had er nabij Noodhoven (graafschap Bentheim) het volgende ongeluk plaats.

Zeker iemand wil een hengst voorspannen; het dartele dier, dat in eenigen tijd niet van stal was geweest, toont zich weerspannig, geraakt eindelijk in woede, grijpt zijn meester in de hand, met dat noodlottig gevolg dat hij hem twee vingers letterlijk uitscheurt. De spieren werden tot in het gewricht uitgetrokken, zoodat men algemeen de vrees koestert, dat de arm van dien man zal moeten worden geamputeerd.

Maastricht, 24 Mei. Eergisteren overleed alhier de algemeen geachte gepensioneerde luit. generaal F. B. A. P. baron van der Capellen, kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw, ridder der Mil. Willemsorde derde klasse en der orde van Maximiliaan Joseph van Beijeren, oud kommandant der vestingen Bergen-op-Zoom en Maastricht.

Ingezonden Stukken.

Wet op het Onderwijs.

De meeste wetten op het onderwijs hebben één gebrek, dat schijnbaar onvermijdelijk is. Het bestaat hierin, dat de wetenschappen vooruitgaan, en ten gevolge daarvan de wetten, die op het oogenblik goed zijn, spoedig veranderen en weldra niet alleen onbruikbaar worden, maar zelfs nadeelig werken, daar zij langzamerhand de strekking bekomen om verouderde toestanden te bestendigen. Dan wordt er hervorming geëischt en die hervorming wordt door de tegenstanders van nieuwigheden verworpen. Dit is nu wel met meer zaken het geval; doch is in weinig opzigten nadeeliger dan in het onderwijs, daar de vorming van het geheele opkomend geslacht door eene verkeerde wetgeving moet lijden. Het komt ons voor, dat hierin door eene eenvoudige bepaling te voorzien is, namelijk door eene wet, die zooveel ruimte voor veranderingen openlaat, dat zij met den vooruitgang der wetenschappen als 't ware zich zelve herziet. De zaak is niet ingewikkeld, maar ligt voor de voeten, en het is welligt juist daaraan te wijten, dat zij zoolang is over het hoofd gezien.

Om het onderwijs in gewenschten stand te doen komen, zijn volstrekt geene reglementen of bepalingen noodig, ja men zou het zelfs geheel en al kunnen vrij laten, zonder eenige kwade gevolgen, wanneer slechts ééne zaak werd in het oog gehouden. De lagere scholen namelijk rigten zich, althans gedeeltelijk, naar de hoogere, dewijl een deel hunner leerlingen voor die hoogere wordt opgeleid. De hoogere rigten zich, om dezelfde reden, naar de hoogste, naar de universiteiten. Zijn dus de universiteiten goed, dan werkt dit langzamerhand op alles, dat zich er onder bevindt, en met het oog daarop werkzaam is.

Het is evenwel juist bijzonder bezwaarlijk, die universiteiten goed te maken. De ondervinding der laatste jaren en de strijd, die daarover gevoerd is, heeft genoeg doen zien, dat het hervormen der universiteiten niet zonder groot bezwaar kan geschieden. Wie zal dit ook doen? De uitstekendste geleerden des lands zijn juist aan de universiteiten werkzaam, en wie durft dezen gezamelijk voorschrijven, hoe zij hun onderwijs moeten inrigten? Men zou zelfs kunnen beweren, dat het glad verkeerd is, de professoren aan eenigen regel te willen binden, en dat zij tegenwoordig nog te veel gebonden zijn. Het is ook geenszins noodig, ze te binden: zij konden zelfs van alle banden, die hen nog belemmeren, ontslagen worden, en geheel en al vrijheid ontvangen, om zelven te bepalen hoe en wat zij wilden onderwijzen, wanneer en waar door ééne bepaling gezorgd was, dat zij gedwongen werden, hunne krachten, zooveel mogelijk, in te spannen. Deze ééne maatregel is de volgende: Er moet gezorgd worden, dat geene ongeschikte kweekelingen der universiteiten, hoedanige er helaas jaarlijks bij menigte te voorschijn komen, in de maatschappij kunnen vooruitkomen. Wanneer hier voor kan gezorgd worden, dan zal alles van zelfs die rigting krijgen, die voor den tegenwoordigen toestand der maatschappij de beste is, en zal zich telkens naar de bestaande behoefte wijzigen.

En hiervoor kan men op deze wijze zorgen: Er worde voor elk vak van wetenschap, dat praktisch in de maatschappij wordt uitgeoefend, jaarlijks eene commissie van in dat vak gunstig bekende mannen benoemd, die in last hebben, ieder, die zulk een vak wil uitoefenen aan een streng examen te onderwerpen. Afwijzing op dit examen sluite ieder van de door hem begeerde praktische werkzaamheid uit, echter natuurlijk met de vergunning, om zich het volgend jaar weder aan het examen te onderwerpen, en dit zoo dikwijls als hij meent daartoe de geschiktheid te bezitten.

Wanneer dit bij de *wet* bepaald wordt, zoodat er geen vrees behoeft te bestaan, dat het slechts een voorbijgaand verschijnsel is, dat door een volgend besluit wêer zal te niet gedaan worden, dan zullen de professoren en de studenten bij hun onderwijs en hunne studie zich naar dit examen rigten, de gymnasien en de lagere scholen zullen daarvan met den tijd desgelijks van zelven de gevolgen ondervinden, en alles zal van lieverlede te regt komen. Om van dezen maatregel evenwel heilzame vruchten te plukken, is het vooral noodig, dat de examinerende commissien vrij zijn, en geenszins door iets anders gebonden worden, dan door hetgeen de ondervinding hen als noodzakelijk heeft leeren kennen. Welligt zal dan met den tijd veel veranderen, en zal er wel het een en ander, dat nog door den sleur behouden wordt, over boord geworpen worden; maar geen nood. Worden slechts die commissien goed gekozen, en wordt er bij de wet bepaald, dat niemand zich zonder geldige, ter beoordeeling der regering staande redenen, aan zulk eene commissie mag onttrekken, zoodat er werkelijk kans is, dat zij voortdurend goed zullen zijn zamengesteld, dan is er geene vrees, dat wezenlijk noodzakelijke deelen van de studie zullen verwaarloosd worden, en wat niet proefhoudend blijkt te zijn, verdient geene bewaring. Het ware te wenschen, dat de regering van zulk eene wet, die zeker populair zou wezen, de proef nam. Mogt zij, hoe onwaarschijnlijk dit ook wezen moge, niet voldoende bevonden worden, dan kon men later g… glementeren; doch voor zoo ver dit van menschelij… gen kan gezegd worden, is de goede werking va… een maatregel boven allen twijfel verheven.

[Wij hebben aan bovenstaand artikel gaarne eene … in ons blad verleend, ofschoon wij het in de hoofdge… des Schrijvers niet eens zijn. Dit mogt, dachten wij, nogtans niet beletten, de publiekmaking van andere … beelden dan de onze te bevorderen. RED.]

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 Mei 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$58\frac{3}{4}$ $9\frac{1}{4}$ $8\frac{3}{4}$
Dito Certificat. .	3	$69\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$
Dito Dito . .	4	$86\frac{5}{8}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{5}{8}$
O. I. Leening. .	4	$86\frac{3}{8}$ $\frac{5}{8}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	85
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	$115\frac{1}{4}$
Belgie.		
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	47
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	$18\frac{3}{4}$ 19
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. °/m.	3	$34\frac{7}{8}$ 35
Bew. Sp. Com.		$4\frac{5}{8}$ $\frac{7}{8}$
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	$34\frac{1}{2}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$97\frac{7}{8}$ 9…
Dito 1828/1829	5	$97\frac{1}{4}$
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$80\frac{1}{2}$
Dito *Hope* . . .	4	$73\frac{5}{8}$
Dito *Stieglitz* .	4	73 $\frac{1}{4}$
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	59…
Dito bet. Amst.	5	73…
Dito letter B. .	5	73…
Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	30…
Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	30…

Philad., Bankactien $4\frac{5}{16}$; Mexic., te Londen, 3 pct. … $\frac{7}{8}$; dito Onb. $22\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Gren. Onb. $15\frac{3}{4}$; dito Uitg. 6… Venez. $3\frac{1}{2}$ pct. $24\frac{3}{4}$; Grieken, te Londen, $4\frac{7}{16}$, $\frac{1}{4}$.

Nadat de beurs algemeen in alle fondsen zeer will… sluit dezelve (alhoewel hooger dan eergisteren, echter to… gunstig gestemd) met veel verkoopers in Holl., Sp… Russische en Oostenrijksche fondsen.

FRANKFORT, Dingsdag 23 Mei. 5 pct. Metal… Spanje binn. 3 pct. $34\frac{1}{8}$; dito 1 pct. 18.

LONDEN, Donderdag 25 Mei. Consols cont. 89… N. 3 pct. $24\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 62; Gren. 2… Sardinie 5 pct. $82\frac{1}{2}$; Spanje 3 pct. $38\frac{1}{2}$; dito 1… dito Certificaten $4\frac{1}{8}$; Passive 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. … 5 pct. 95; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 60; dito 4 pct. 88.

Vaste beurs.

WEENEN, Woensdag 24 Mei. N. Metall. $85\frac{3}{8}$… B. 107; N. Leen. $91\frac{1}{8}$; Bankactien 1204; Lo… 105; Lot. v. fl. 250 $122\frac{1}{2}$; Wissel Londen 13… $161\frac{1}{2}$; Zilver $36\frac{3}{4}$.

Iets flaauwer.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave…